

Motion till riksdagen 2013/14:N352

av Lise Nordin m.fl. (MP)

100 procent förnybar energi

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett övergripande mål om att Sverige ska ha ett helt förnybart elsystem senast 2030.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra om planeringsramen för vindkraft 2020 till ett utbyggnadsmål.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utöka ambitionsnivån inom ramen för elcertifikatssystemet från befintliga plus 25 TWh (jämfört med 2002) till minst plus 30 TWh 2020.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en ny ambitionsnivå för elcertifikatssystemet så att det 2030 uppgår till minst plus 55 TWh jämfört med 2002.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge i uppdrag till Vattenfall att ta fram en strategi för att ställa om hela verksamheten till att bli helt baserad på förnybar energi till 2030.

Inledning

Miljöpartiet de gröna anser att Sveriges energisystem bör vara helt förnybart senast år 2050. För el- och värmesystemet bör 100 procent förnybart nås senast år 2030. Den svenska miljörelsen är enad. Världsnaturfonden WWF har med stöd av IVL Svenska Miljöinstitutet visat att Sverige kan ha ett helt förnybart elsystem senast år 2030. Greenpeace har med stöd av European Renewable Energy Council kommit fram till samma slutsats. Svenska Naturskyddsföreningen är av samma uppfattning.

Fel! Okänt namn på

Det växande engagemanget för förnybar elproduktion finns inte bara i Sverige utan i hela Europa och världen. Det är både tekniskt och praktiskt möjligt att genomföra en omställning av hela elsystemet, och det kan ske betydligt snabbare i Sverige än i de flesta andra länder.

Sverige har utomordentliga möjligheter att ställa om till ett helt förnybart elsystem, vårt utgångsläge är unikt; vi har redan en hög andel förnybar elproduktion, vi har mycket bra naturgivna förutsättningar och vi är ett land med stor kompetens inom energiområdet.

Den tekniska utvecklingen gör den förnybara elproduktionen allt billigare och konkurrenskraftig. Energi från vind och biobränslen kan nu konkurrera med nya kolkraftverk och kärnreaktorer, och kostnaderna för solceller rasar snabbt. De stora möjligheterna att effektivisera och använda energin smartare börjar också få genomslag hos både allmänhet, företag och politiker.

Denna motion fokuserar främst på elcertifikatssystemet och på vindkraft, som är den form av förnybar elproduktion som enligt prognoserna kommer att byggas ut snabbast. Elproduktion från solceller och andra förnybara källor behandlas i separata motioner och bedöms vara viktiga komplement till vindkraft och biokraft.

Utbyggnadsmål för vindkraften

Riksdagen har fastställt en planeringsram om 30 terawattimmar (TWh) vindkraft till 2020, vilket betyder att det inom samhällsplaneringen ska skapas förutsättningar för en sådan utbyggnad. Det finns mycket goda förutsättningar att uppfylla planeringsramen, som bör omvandlas till ett utbyggnadsmål.

Kostnaderna för vindkraftverk förväntas fortsätta att sjunka. Vindkraftverken blir allt effektivare. Med den teknik som användes för bara några år sedan skulle det krävas ca 15 000 vindkraftverk för att producera 30 TWh el. Med modern teknik räcker det med ytterligare 2 500–3 500 nya verk, utöver dagens cirka 2 000. Det betyder att det i genomsnitt räcker med 9–12 nya vindkraftverk per kommun för att Sverige år 2020 ska producera 30 TWh vindkraft och låta vindelen motsvara cirka en femtedel av den nuvarande elanvändningen. Och om vindkraften byggs till havs behövs det ännu färre verk. Planeringsramen om 30 TWh vindkraft år 2020 bör omvandlas till ett utbyggnadsmål. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna som sin mening.

Ökad ambitionsnivå inom elcertifikatssystemet

Den snabba kostnadsreduktionen för vindkraft innebär att vindkraften på sikt kommer att stå på egna ben, utan behov av extra stöd. Enligt exempelvis Bloomberg New Energy Finance, som är en världsledande oberoende analyti-

ker på förnybara energimarknader, kan de bästa nya vindkraftparkerna redan i dag, utan subventioner, konkurrera med kolkraft internationellt och 2016 beräknas detta gälla även för genomsnittliga vindkraftparker.

Med tanke på det relativt låga elpriset i Sverige kommer det dock att ta ett antal år innan det blir lönsamt att utan något extra stöd bygga ut den förnybara elproduktionen i Sverige.

Miljöpartiet de gröna vill förlänga certifikatsystemet för förnybar el till år 2030, eftersom det säkerställer en successiv infasning av ny förnybar el och ger långsiktiga spelregler. Att sätta ett mål för elcertifikaten 2030 innebär inte någon risk för onödiga subventioner, systemet reglerar sig självt. Ersättningen till producenterna av förnybar el minskar i takt med att kostnaderna för främst vindkraftsutbyggnaden sjunker. Så snart det är lönsamt att bygga ut vindkraften utan ersättning från elcertifikaten, så kommer priset på certifikaten att närma sig noll. Sedan 2009 har vindkraftsproduktionen i Sverige ökat från 2,5 TWh till ca 9 TWh i år.

Den snabba utbyggnaden av förnybar el i kombination med lägre efterfrågan på el har lett till fallande priser på elcertifikat. Vindkraften har under de senaste åren byggts ut mycket snabbare än vad som förväntades inom ramen för elcertifikatssystemet. Ambitionsnivån i certifikatsystemet (plus 25 TWh år 2020 jämfört med 2002) är alldeles för lågt satt, och under de kommande åren kommer det att ske en kraftig inbromsning av vindkraftsutbyggnaden, om inte den befintliga ambitionsnivån tidigareläggs och ambitionen till 2020 höjs väsentligt.

En tidigareläggning av utbyggnaden och en ökad ambitionsnivå i elcertifikatssystemet skulle höja priset på elcertifikat från dagens låga nivåer, men den samlade elkostnaden för svenska konsumenter skulle minska. Enligt en rapport från Energimyndigheten, där bland annat konsekvenserna av att Sverige ensidigt ökar ambitionsnivån med ytterligare 15 TWh till år 2020 studeras, kommer den ökade elproduktionen ”att pressa ner priserna på el och totalt sett kommer genomsnittskostnaden för elkunden att vara lägre än i basfallet”. För den elintensiva industrin, som får ett lägre elpris men inte betalar för elcertifikat, blir vinsten stor.

Om Sverige producerar mer el än vad EU:s förnybarhetsdirektiv föreskriver kan vi dessutom utnyttja de så kallade samarbetsmekanismerna, vilket ger ännu större vinster för svenska konsumenter. Om andra EU-länder betalar för att få tillgodoräkna sig den relativt billiga förnybara elproduktion som kan ske i Sverige, får svenska elkunder ett lägre elpris utan att behöva betala för den ökade utbyggnaden.

För att inte utbyggnaden av förnybar el ska avstanna bör den nuvarande ambitionsnivån i elcertifikatssystemet höjas. Ambitionsnivån för 2020 bör öka från nuvarande plus 25 TWh till minst plus 30 TWh och det bör införas en ny nivå om minst plus 55 TWh år 2030. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna som sin mening.

Fel! Okänt namn

Nytt uppdrag till Vattenfall

Som statligt energibolag bör Vattenfall vara föregångare i energiomställningen. Men idag är klimatutsläppen från bolagets anläggningar större än hela Sveriges utsläpp. Utsläppen av klimatgaser från Vattenfalls anläggningar är ca 90 miljoner ton år – vilket kan jämföras med de ca 65 miljoner ton som släpps ut i hela Sverige.

Sedan 2010 lyder Vattenfalls ägardirektiv:

Vattenfall ska generera en marknadsmässig avkastning genom att affärsmässigt bedriva energiverksamhet så att bolaget tillhör ett av de bolag som leder utvecklingen mot en miljömässigt hållbar energiproduktion.

Att vara ett av de bolag som leder utvecklingen innebär inget större åtagande eftersom det inte finns så många bolag i samma storlek och de alla har en ohållbar portfölj. Vattenfall har ännu inte kunnat presentera en trovärdig plan för hur klimatutsläppen ska minska. Tvärtom har Vattenfall de senaste åren fortsatt sina investeringar i fossil energi och investeringarna i förnybar energi är mycket små.

Miljöpartiet menar att regeringens direktiv till Vattenfall behöver skärpas och att en helt ny och mycket tydligare inriktning krävs. Bolaget bör vara en del av omställningen till ett helt förnybart energisystem i både Sverige och Europa. Vi föreslår därför att bolaget ges i uppdrag att ta fram en strategi för att ställa om hela verksamheten till att bli helt baserad på förnybar energi till år 2030. Omställningen bör i första hand ske genom ändrade produktionsmetoder och effektiviseringar. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna som sin mening.

Stockholm den 2 oktober 2013

Lise Nordin (MP)

Jonas Eriksson (MP)

Kew Nordqvist (MP)

Mats Pertoft (MP)

Agneta Börjesson (MP)

Maria Ferm (MP)

Stina Bergström (MP)

Annika Lillemets (MP)

Jan Lindholm (MP)

Valter Mutz (MP)